

semtertje, kakor mladi kozli na paši. Krulijo in pojejo nemški in slovenski, a menda češče nemški; vsekako njim ni to na čast, nam pa, miru potrebnim, želeči je, da se njim posveti, če treba, s tēmo v »občinski luknji«.

Iz Celja. (Kat. podporno društvo) je za razširjanje dekliške šole šolskih sester v Celju osnovalo efektno loterijo. Rodoljubom in prijateljem šolske mladine se je dosihmal primerno še malo srečk razposlalo, a žalibog se od teh se je veliko povrnilo z izgovorom: »Pri nas je ljudstvo revno, imamo visoke občinske doklade, moramo sami šole staviti itd.« Vse to je verjetno. Tudi pri nas je tako. Dobra reč pa potrebuje združene moči. Če bo pa to dobro in prepotrebno podjetje med slovenskim narodom tako malo požrtvovalnosti našlo, potem se ne bo moglo izvršiti. Zatorej se odbor tega društva s presrečno prošnjo obrača do vas, prijatelji šole in šolske mladine, da poslane vam srečke deloma sami rešite, deloma razpečate, kakor so do sedaj storili sledeči p. n. gg.: dr. Ivan Krizanič 50 fl.; Lekše Fr. 40 fl.; dr. Muršec Jož., Orožen Ig., Potovšek Jož., Lendovšek Mih., Hajšek Anton, dr. Pajek Jož., Matek M., Mikuš Val., po 20 fl.; Lednik A., Jan Ferd., Jurkovič M., Selič Val., Grobelnik Dom., Rešek Henr., Stranjsak M., Urek A., Fideršek M., Krušič Jak., Šlander Em. P., Prešern Jan., Černko Jož., Gorišek Jan., Zidanšek Jož., Šijanec Al., Žmave Jurij, Lenart J., Gaberc M., Kragl M., Inkret A., dr. Suhač A., Zdolšek A., po 10 fl.; Presečnik Gr., Kunej Jan., po 6 fl.; Rom Ig., Švarc Fr., Kajtna Andr., Horvat Jož., Frece M., Zadravec Jan., Sigl Jož., Štefan Pet., prof. Gomilsak, Štitar Fr., Tamše Val., po 5 fl.; Ogrizek Fr., Smrečnik Fr., po 4 fl.; Grusovnik A., 3 fl.; Kunc Jan., Čížek Jož., po 2 fl.; dr. Meško Al., Šošarič Ferd., Caf Jak., Ulčnik Jož., po 1 fl. Bog plati!

Odbor.

Od Sv. Jurija ob Taboru. (Letina.) Spravljanje letnih pridelkov se bliža h koncu. Zimski pridelek je bil bolj slab, kakor dober. Zato smo pa s poletnimi pridelki nekoliko bolj zadovoljni. Krompir, koruza, proso itd. je dobro obrodilo. Hmelj, ki je vir dobrega stanja našega kmeta, je obrodil dobro, če tudi cena ni posebno velika. Marsikateri je letos dobil zanj že lepe stotake (samo trije so dobili nad 1000 gld.), drugi pa še pričakujejo lepo pisanih papirjev ali prijetno zvonečih kron za ta blagi pridelek. — Sadjā nimamo letos skoraj nič, ali to nam ni vzelo poguma pečati se z mladimi drevesi. Kar smo enkrat začeli, hočemo tudi dovršiti, in v malih letih bode stalo 10.000 mladih sadnih dreves po našej fari. Veselo je bilo je bilo gledati na šolskem vrtu, kako so šolarji zadnje tedne pridno drevesa okolirali. Vsak v svojej vrsti, kakor bi bili sami odrasli, resni možje. Okolirali smo jih več tisoč. Če bo božji blagoslov prišel nad drevesca, pa ni dvombe, da bodo v malih letih dajala našim faranom lep dobiček. Vsi večji šolarji so bili pri tem opraviu prav pridni; ali najpridnejši sledeči: Orešnik Jakob, Uranič Jakob, Laznik Jožef, Kuhar Franc, Debelak Janez, Pirnat Anton, Obriskojl Pavel in pa od deklet prostovoljno Blatnik Ivana in Kos Marija.

F. Š.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Včeraj so svetli cesar imenovali novo vlado ali ministre za avstrijsko skupino dežel. Na čelu novi vladi je grof Badeni, doslej cesarski namestnik v Galiciji. Novi predsednik ministerstva je vreden našega zaupanja, za njim pa še tudi grof Ledebur, minister za

poljedelstvo. O drugih pa ne moremo tega reči; zato se pa tudi nove vlade ne veselimo, pa se je tudi ne bojimo. — Vsled novih mestnih volitev imajo sedaj na Dunaju protisemitje v občinskem zastopu dve tretjini večine, liberalcev je v njem le ena tretjina, a žal, da protisemitje so sicer krščanski, ne pa vsi katoliški možje, torej še od njih ni čiste pravice pričakovati, da-si so veliko bolji od doslenjih liberalcev.

Češko. Na shodu zaupnih mož mladočeške stranke se jih je zbralo čez 1300, o njih sklepih zna se le to, da čejo Mladočehi ostati stari t. j. v nasprotju tudi z novo vlado na Dunaju. Ako pa si jih hoče pridobiti na svojo stran, dajo se ji oni že dobiti, treba ji je samo izpolniti njim njih želje! Lepo, toda ali ima pa tudi vlada voljo za to? Težko, da jo ima za vse želje mladočeške stranke! — Dr. Plener, prejšnji vodja liberalcev, ne vzprejme poslanstva za trgovinsko zbornico v Hebu. Mož stori v tem le prav, saj ima sedaj dovolj mastno službo.

Štajersko. Kolikor se doslej vidi, obdrži se nemška konservativna stranka na kmetih in da-si liberalci in nacijonalci rujejo zoper njo na vse kriplje, nemški kmetje so dosti značajni in se ne dajo speljati na liberalcev limauice — zoper svoje duhovnike. Prav je tako, kdo ve pač bolje, česa je kmetu treba, kakor oni, ki živé in trpé s kmetom! Liberalni kričači so torej pri kmetih s svojim ščuvanjem zoper konservativne poslance pogoreli skoraj povsod, le sem ter tje so napravili zmešnjave med kmeti, ali tudi tam se kmetje že kesajo, da so jih bili poslušali.

Koroško. »Kmečka zveza« obstoji skoraj iz samih nemškutarjev, dela pa se, kakor da ji gre največ za gospodarske koristi slovenskih kmetov. Slovenski kmetje storé torej dobro, če ji ne zaupajo ter si ne pustijo več metati peska v oči po možeh, ki so v tej »kmečki zvezi«. Na shodu v Borovljah so to že tudi storili in padla je marsikatera grenka zoper njo. Prav, saj jo pošteno zasluži! — Nova humberska cesta je jako slaba, kmetje se branijo voziti po njej, ker se jim smili vprežna živina in vendar ima deželni predsednik, baron Schmid-Zebicrow, spominek na njej, češ, da je postal s to cesto — dobrotnik kmeta!

Kranjsko. Občni zbor »Slov. matice« se zadnjo sredo ni mogel vršiti, ker je prišlo premalo udov na-nj; še le včeraj se je vršil, pa sodimo, da tudi pri malem številu udov. To ni dobro! — V Bohinjski Bistrici bi radi dobili novo c. kr. okr. sodišče, ker imajo ljudje daleč v Radovljico ter zato obilih stroškov in zamudo časa. Vse resnica, da bi le novo sodišče ne stalo tudi novih stroškov!

Primorsko. V Gorici so imeli nove volitve v deželni zbor. Tu si stojite dve stranki nasproti, slovenska in laška, obe imate blizo enako število poslancev in kar je huje, slov. stranka ni jedina in iz tega ima koristi le laška. Tudi drugod se godi taka med Slovenci, na škodo slov. ljudstva.

Istersko. Novi deželni glavar v Poreču postane nekl. dr. Rizzi, doslej župan v Pulju. Mož je nestrpen Lah in torej ni za tako službo v deželi, ki ima večinoma hrvatsko prebivalstvo. Za to pa se pač malo zmeni laški ces. namestnik v Trstu.

Hrvaško. Ker pride svitli cesar, pri sedanjih Hrvatih kralj, sredi tega meseca za dva dni v Zagreb, delajo se velike priprave za slovesen vsprejem Nj. veličanstva. Škoda je, da pride s svitlim cesarjem tudi sedanjí predsednik ogerske vlade, razupiti baron Banffy, hrv. ljudstvo ga ne bode veselo.

Ogersko. S prvim oktobrom se začne nova doba v ogerskih deželah, kajti tega dne se vpelje ondi nesrečna novotarija — civilni zakon, draga in pohujsljiva

naprava! Huda skušnja za katoliško prebivalstvo in Bog ve, če ne tudi za Jude, ki so je v prvi vrsti krivi! — Državni proračun kaže še nekaj več prihodkov, kakor stroškov, vendar pa sodijo možje, katerim gre v tej reči vera, da je stvar narobe t. j. več je stroškov, kakor pa prihodkov, vendar pa vlada to zakriva, boječ se trpke graje, katero zasluži njeno gospodarstvo.

Vnanje države.

Rim. Veliko se piše v listih o pogovoru Sv. očeta v Rimu z nekim ruskim plemenitašem, posebno za to, ker pravijo Sv. oče, da je v sedanjih časih mir ljudem le na jeziku, sicer pa štrli vsa Evropa svetlih bajonetov, orodja za silno vojsko, katera ji ne izostane in ji more biti že stoji na pragu. Pogovor je brz ko ne izmislen, toda kar se v njem trdi, je resnično.

Italijansko. Veselje, katero se je une dni kazalo v Rimu o 25letnici, odkar je Rim glavno mesto »rešene« Italije, je že potihnilo in ljudem se godi sedaj, kakor človeku v jutru po tem, ko se je bil na večer prenapil — narejenega vina.

Francosko. Sedanji predsednik republike, Faure, je vidno v rokah framasonov, kajti v svojih listih imajo za-nj hvale na cente in mož jo tudi zasluži po redu, saj se ogiblje katol. cerkev in podi iz ljudskih sol redovnice nič manj, kakor je bilo to v začetku hvaljene republiške vlade.

Nemško. V nemško cesarstvo škili ne malo naših žgečih Nemcev in hvalijo ga na vse moči. Nemci sami pa ne čutijo te sreče veliko, kajti trumoma se selijo v Ameriko in samo letos, v šestih mesecih, je nad 16.000 ljudij neslo svoja sila in kopita prek morja, v novi svet, da si poišče novo domovino.

Rusko. Ne samo v Ameriki, tudi na Ruskem so podjetni ljudje; tam misli nekaj takih skopati kanal z Baltiškega morja v Črno morje; za to pa bode treba najmanj do 200 milj. rubljev. — Če je nekaterim nemškimi listom verjeti, širi se na Ruskem kolera in se je bati, da jo dobimo tudi sosedje ruski. Bog nas je varuj!

Bolgarsko. Sin kneza Ferdinanda je bil katoliški krščen a govorica gre, da ga dá oče sedaj vpisati v razkolniško cerkev, ker je prebivalstvo razkolniško in neki tirja, da bodi tudi prihodnji vladar ud razkolniške cerkve. Mogoče je že, ali ne verjamemo se te govorice, ker je prežalostna.

Turško. Vlada dela sitnobe komisiji v Carigradu, ki se poteguje za uboge Armence, ker trpijo sila preganjanja od turskih uradov. Se ve, da to turska vlada taji ali vsaj zmanjšuje in nazadnje to neki naj ne skrbi druge vlade! Prazni izgovori!

Marokansko. Na meji so se sprijele čete Beni-Hallel in Uled-Tazzi in na obeh straneh jih je padlo nekaj. Uzrok teh pobojev med zamorci pa ni znan in tudi konca še jim ne vemo.

Kitajsko. Vlada je odstavila one uradnike, ki niso branili nemških misijonarjev v okraju Sz. Čvanskem, ko jih je pogansko ljudstvo napadlo in pomorilo.

Amerikansko. V severnih državah Amerike je bila letos obilna žetev in žita se bode lahko veliko izvozilo v dežele, v katerih ga primanjkuje. Kakor se kaže, tedaj ne bode cena žitu višja.

Za poduk in kratek čas.

Slovenci na narodopisni razstavi v zlati Pragi.

I.

V torek, dne 10. sept. odpeljal je nas Slovence vlak v Prago. Ker se je premalo oglasilo udeležencev,

se je priklopilo nekoliko vozov navadnemu poštnemu vlaku. V nemškem Gradcu smo se že vsi Slovenci spoznali po slovenskih traktih. Vesela je bila družba, in zato hitro tekla čas med pogovori o raznih naših domačih razmerah in kako se bo nam godilo med brati Čehi. Ob 4. uri popoldan istega dne dospeli smo na Dunaj. Za dneva smo si ogledovali naše glavno mesto in zvečer se »Benetke na Dunaju«. To ti je življenje! Misliš si res, da gledaš stara poslopja beneška in da se voziš po kanalih beneških. Pevci, oblečeni po laško, pojo laške pesmi in na drugem mestu v laških priprostitih oblekah plešejo narodne laške plese, ljudstvo pa se drvi po ozkih ulicah, in se vozi v malih ladjah, čvrtiljaje med seboj ko vrabci v prosu, da skoro drug drugega ne razume. Dunajčan pač hoče imeti veselice in zabavo, in tu jo najde.

Ker je naš pot še daljši, zberemo se v jutro ob 6. uri vsi Slovenci na državnem kolodvoru, da se odvezemo med brate Čeha, kateri so nas oběročki pričakovali. In da je bilo res temu tako, smo se kmalu prepričali, ko smo se pripeljali na Moravsko. V Brnu, glavnem mestu Moravske, je nas pričakovala obilna množica, in baron Pražak, sin bivšega ministra, nas je pozdravil v lepi češki besedi. »Na zdar, Slovinci« in »živio Čehi« se je razlegalo po kolodvoru. Že smo se čutili domače in ne več ptujih, kakor po nemških krajih, kjer so nas nekako nezaupljivo pogledovali in rado vedno popraševali, videč na naših prsih slovenske trake, kdo in odkod da smo in kamo da gremo. »Iz Črne-gore«, se je odsekal eden potovalcev, »sami montenegrinarji smo«. Tu jo imaš, saj ti ni nič zato, si je mislil.

Dalje ko se vozimo, prijazniše je bilo nam bratsko ljudstvo češko. Ogledovali smo si lepo obdelana polja in snažno bele hiše ob železnici in z zelenjem obrasle hribe in si mislili, da ne poje Čeh brez razloga tako rad lepo svojo pesem »Kje dom je? — in to je češka zemlja!« — Res Čehi so lahko ponosni na svojo zemljo, in da so tudi in se v njej čutijo svoje gospodarje in je ne prepuščajo ptujcem, kakor neki ponemčenci naši, plesnivi nemškutarji, kaže vse njihovo vedenje. Čutijo se Čeha in tudi kažejo, da so Slovani, da imajo brate Slovence, kar so pokazali posebno na postajah v Hocu, Pardubicah, Kolínu, Češkem Brodu in naposled v »zlati matuški Pragi«. Razen zadnje postaje, kjer je bil vsak slovesen sprejeme godba, in govori prepovedano, zbralo je se ljudstva silna množica z godbo in raznimi društvi. Ne bom popisoval govorov, ne petja ocenjeval, niti pripovedoval, kako so nas obsipali s cvetjem in v Češkem Brodu pogostili z izvrstnim češkim pivom, temveč hitim, da povem, kako je bilo v Pragi.

Najsi je začelo silno deževati, vendar se je zvečer o prihodu vlaka na tisoče ljudstva zbralo na kolodvoru in na ulicah. Lepe kočije so nas čakale in med »na zdar« in »živio-klici« pripeljale v »Meštansko besedo«, gostilnico, kjer se zbirajo češki rodoljubi. Tu so nas pozdravili, tu se je govorilo o slovanski vzajemnosti in zahvaljevalo na lepem vsprejemu. Bile so razne napitnice, govornice od Slovencev in Čehov, kakor je že o takih prilikah navada. Tu je govoril Čeh o ljubezni češkega naroda do Slovencev, tam mu je zahvaljeval Slovenec za dokaze djanske ljubezni, posebno o zadnji nesreči po potresu v Ljubljani, kjer so bili Čehi prvi, ki so poslali Ljubljancem zdatno denarno pomoč. Zvedevši program za drugi dan, namreč da pojedemo vsi skupaj na razstavišče in si ogledamo narodopisno razstavo, odpravimo se spat, svesti si, da nismo med ptujci, temveč med rodnimi brati Slovani, kjer veje isti duh in se glasi in govori našemu jeziku podoben jezik, katerega lahko razume izobražen Slovenec. —še.